

Vasile Goldis' Western University of Arad, Romania
North University Centre of Baia Mare, Romania
Institute of professional development, Slovakia
Association of International Educational and Scientific
Cooperation, Ukraine

**Collection of theses of scientific and
methodical reports of scientific and
pedagogical internship**

February 7 – March 10, 2022

„Vasile Goldiș” Western University of Arad, Romania
North University Centre of Baia Mare, Romania
Institute of professional development, Slovakia,
Association of International Educational and Scientific
Cooperation, Ukraine

Collection of theses of scientific and methodical reports of scientific and pedagogical internship

February 7 – March 11, 2022

Collection of theses of scientific and methodical reports of scientific and pedagogical internship, which was organized by „Vasile Goldiș” Western University of Arad, Romania, North University Centre of Baia Mare, Romania, Institute of professional development, Slovakia, Association of International Educational and Scientific Cooperation, Ukraine, for research and teaching staff of Ukrainian universities on February 7 – March 11, 2022 in educational and scientific institutions of foreign countries.

ORGANIZING COMMITTEE OF SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL INTERNSHIP

Asociat prof. Molnar Shandor, Cs.

Conf. univ. dr. Berlingher Daniel

Conf. univ. dr. Ioan-Mircea Farcash

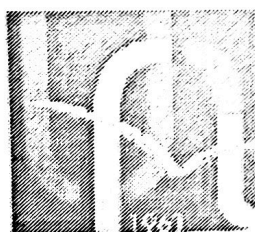
Dr. Asociat prof. Ioan-Liviu Taut

Prof. JUDr. Dmytry Byelov, DrSc.

Asociat prof. Taras Datio

Asociat prof. Herzanich Vitaliy, Cs.

Executive Secretary of the internship: Valentyna Tymko

Facultatea de Litere

UNIVERSITATEA DE VEST
„VASILE GOLDIȘ”
din ARAD

INSTITUTE
OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT

CONTENTS

Section 1. MODERN METHODS AND MEANS OF TRAINING FUTURE LAWYERS

THE PROBLEM OF DOUBLE BRINGING TO RESPONSIBILITY FOR DOMESTIC VIOLENCE <i>ПРОБЛЕМА ПОДВІЙНОГО ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО</i> <i>Беспаль О.Л.</i>	6
--	---

MODERN METHODS AND TECHNIQUES OF TEACHING LAW STUDENTS IN THE CONTEXT OF THE COVID-19 PANDEMIC <i>Voroniatnikov Oleksandr</i>	10
---	----

PROSPECTS OF A LAWYER AS A MEDIATOR <i>ПЕРСПЕКТИВИ АДВОКАТА ЯК МЕДІАТОРА</i> <i>Остафійчук Л.А.</i>	15
--	----

INSTITUTE OF EVIDENCE IN CASES OF INDIVIDUAL PROCEEDINGS <i>ІНСТИТУТ ДОКАЗУВАННЯ У СПРАВАХ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ</i> <i>Татулич І. Ю.</i>	19
---	----

HUMAN RIGHTS AND RIGHTS FOR INFORMATION: METODOLOGICAL ASPECT <i>Byelov Dmytro</i>	26
--	----

METHODOLOGICAL ASPECT OF THE STATE'S MAIN FUNCTIONS <i>Hromovchuk Myroslava</i>	31
---	----

Section 2. INTRODUCTION OF THE LATEST TEACHING PRACTICES AND DEVELOPMENT OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN THE FIELD OF PHILOLOGY: THE EXPERIENCE OF EU COUNTRIES

**FEATURES OF INTERTEXTUAL ANALYSIS "LIVING ROOMS
OF THE OLD LADY" BY F. DURENMATT**
**ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОГО АНАЛІЗУ
«ГОСТИНИ СТАРОЇ ДАМИ» Ф. ДЮРЕНМАТТА**
Гальчук О. В. 37

**MENTAL ACTIVITY OF THE CHARACTER AND ITS
VERBALIZATION IN THE ARTISTIC TEXT OF BRITISH
POSTMODERNISM**
Кауза І.Б. 43

**CROSS-LINGUISTIC AND CROSS-CULTURAL
NATURE OF MANIPULATION**
Povoroznyuk R.V. 48

**Section 3. INTRODUCTION OF THE LATEST TEACHING
PRACTICES AND DEVELOPMENT OF THE EDUCATIONAL
PROCESS IN THE FIELD OF MEDICINE AND DENTISTRY:
THE EXPERIENCE OF EU COUNTRIES**

**VIEWS OF MODERN MEDICINE ON THE TREATMENT
OF BACTERIAL VAGINOSIS**
**ПОГЛЯДИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ НА ТЕРАПІЮ
БАКТЕРІАЛЬНОГО ВАГІНОЗУ**
Флуд В.В. 53

**Section 4. INTRODUCTION OF THE LATEST PRACTICES
OF TEACHING AND DEVELOPMENT OF THE EDUCATIONAL
PROCESS IN THE FIELD OF PHYSICAL AND MATHEMATICAL
SCIENCES: EXPERIENCE OF EU COUNTRIES**

**FEATURES OF INDUSTRIAL CONTROL BY MICROWAVE
METHODS OF DIELECTRIC PROPERTIES OF
MULTICOMPONENT LIQUIDS**
**ОСОБЛИВОСТІ ПРОМИСЛОВОГО КОНТРОЛЮ
МІКРОХВИЛЬОВИМИ МЕТОДАМИ ДІЕЛЕКТРИЧНИХ
ВЛАСТИВОСТЕЙ БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ РІДИН**
Заболотний П.І. 58

**Section 5. INTRODUCTION OF THE NEWEST PRACTICES
OF TEACHING AND DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL
PROCESS IN THE FIELD OF ECONOMIC SCIENCES:
EXPERIENCE OF THE EU COUNTRIES**

**STRATEGIC ASPECTS OF LOGISTICS MANAGEMENT
OF ENTERPRISES**

Volinec Lyudmyla, Sevostianova Alina 63

**CREATION OF MOTIVATIVE ENVIRONMENT AS A PREREQUISITE
FOR THE DEVELOPMENT OF MOTOR TRANSPORT ENTERPRISES**

*Створення мотиваційного середовища як передумова розвитку
автотранспортних підприємств*

Горобінська І. В. 68

**Section 6. INTRODUCTION OF THE LATEST PRACTICES OF
TEACHING AND DEVELOPMENT OF THE EDUCATIONAL PROCESS
IN THE FIELD OF TECHNICAL SCIENCES: EXPERIENCE OF EU
COUNTRIES**

**THE USE OF VEGETABLE OILS AS A FATTY COMPONENT OF
COSMETIC EMULSIONS**

Oleksandra Kunik 72

INSTITUTE OF EVIDENCE IN CASES OF INDIVIDUAL PROCEEDINGS

ІНСТИТУТ ДОКАЗУВАННЯ У СПРАВАХ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Татулич І. Ю.

*к.ю.н., доц. кафедри процесуального права юридичного факультету
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці, Україна*

Інститут доказів і доказування є невід'ємною складовою внутрішньої системи будь-якої процесуальної галузі права, адже регламентує суспільні відносини, що опосередковують порядок встановлення наявності або відсутності обставин, які мають значення для вирішення справи. За допомогою правового механізму цього інституту забезпечується чітка стадійність доказової діяльності, а також відповідність процесуальної форми доказів встановленим у законі вимогам [1, с. 38]. Доказування є різновидом процесу пізнання, тому в ньому об'єктивно віддзеркалюються закони логіки. Процедура ж розгляду справ, у тому числі й дослідження доказів, повністю формується людиною [2, с. 6].

Цивільне судочинство відповідно до ч. 2 ст. 19 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПКУ) України здійснюється за правилами, передбаченими законом, у порядку: 1) наказного провадження; 2) позовного провадження (загального або спрощеного); 3) окремого провадження [3]. Окреме провадження призначене для розгляду справ про підтвердження наявності або відсутності юридичних фактів, що мають значення для охорони прав та

інтересів особи або створення умов для здійснення нею особистих немайнових чи майнових прав або підтвердження наявності чи відсутності неоспорюваних прав (ч. 7 ст. 19 ЦПКУ). Відповідно до ч. 3 ст. 294 ЦПКУ справи окремого провадження розглядаються судом з додержанням загальних правил, встановлених Кодексом, за винятком положень щодо змагальності та меж судового розгляду. Тобто в основі розгляду та вирішення справ окремого провадження лежать правила позовного провадження. Однією із спільних ознак вказаних проваджень є наявність загальних правил інституту доказів і доказування, з певними винятками, встановленими законом. Дане питання знайшло своє нормативне закріплення в гл. 5 Розділі І ЦПКУ.

Цілком підтримуємо думку вітчизняного вченого-процесуаліста М. М. Ясинка, який вважає, що доказування у справах окремого провадження здійснюється відповідно до цивільного процесуального законодавства і має певну процедуру, яка є кожного разу поступальною і має місце в межах процесуальної форми [4, с. 387]. Погоджуємось також із позицією Г. В. Чурпіти, що відповідно до загального порядку розгляду справ окремого провадження, закріпленого у ст. 294 ЦПКУ України, у таких справах суд може брати до уваги всі передбачені законом засоби доказування [5, с. 170]. Так, наприклад, у справі *про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною* це можуть бути постанови про притягнення до адміністративної відповідальності за розпиття спиртних напоїв, довідки з наркологічного диспансеру, акти адміністрації про відсторонення працівника від роботи у зв'язку з появою в нетверезому стані чи стані наркотичного, токсичного сп'яніння, документи про доходи сім'ї і кількості її членів, показання свідків та інші матеріали. Наявність у особи психічного розладу може обґрунтовуватись у заяві посиланням на виписки із історії хвороби психіатричних та психоневрологічних закладів, у яких особа знаходилась на спеціальному обліку, довідки про стан здоров'я, виписки з історії хвороби, протоколи органів національної поліції, акти, складені житловими органами, показання свідків та ін. У справі *про обмеження прав неповнолітньої особи* самостійно розпоряджатись своїм заробітком, стипендією чи іншими доходами або позбавлення її цього права, доказами того, що неповнолітній розпоряджається своїми дохода-

ми на шкоду самому собі, можуть бути: довідки з місця роботи про заробітну плату, договори, чеки, квитанції, боргові розписки, показанні свідків тощо. У справі про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність до заяви як докази можуть бути використані акти опису нерухомого майна і його попередньої оцінки, довідки житлово-експлуатаційних організацій, органів комунального господарства, податкових, а також реєстраційних органів, довідки про відсутність власника нерухомої речі, письмові заяви про відмову від права власності на нерухому річ тощо.

У деяких категоріях справ окремого провадження цивільний процесуальний закон чітко визначає процесуальну форму доказів. Так, у справі про усиновлення, надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку, примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу законодавець закріплює перелік документів, які повинні бути подані до заяви (ч. 2 ст. 311 ЦПКУ, ч. 2 ст. 340 ЦПКУ, ч. 1 ст. 344 ЦПКУ).

Отже, виходячи з цього, бачимо, що як і у справах позовного провадження, аналогічно у справах окремого провадження реалізуються всі передбачені законодавством засоби доказування. Однак, до кожної категорії справ перелік доказів буде різнитися, що зумовлено, в першу чергу, метою звернення до суду, колом суб'єктів, характером заінтересованості, категорією справ.

Аналізуючи вказане питання, зауважимо, що в контексті процесу доказування суд є безпосереднім суб'єктом усіх його етапів (стадій) (збирання та подання доказів до суду, дослідження та оцінки доказів). Так, особливістю доказування у справах окремого провадження є те, що відповідно до ч. 2 ст. 294 ЦПК України з метою з'ясування обставин справи суд може за власною ініціативою вимагати необхідні докази. Це положення посилює роль суду при розгляді справ окремого провадження, який є досить активним, на відміну від його становища у позовному провадженні.

Як справедливо стверджує В. Ю. Мамницький, «дія принципу змагальності суттєво обмежена, що відкриває простір суду по збору доказового матеріалу. Очевидним є той факт, що законодавче обмеження дії положень щодо змагальності при розгляд справ окремого провадження автоматично перебудовує змагальну модель цивільного судочинства на модель слідчу, при цьому все ж таки наяв-

ність змагальних засад не виключається» [6, с. 132]. Розкриваючи суть процесуальної діяльності суду та учасників процесу у справах окремого провадження, М. М. Ясинок вважає, що нею є «процесуально-правова конструкція всіх процесуальних дій, що характеризується чергуванням активної та пасивної їх форм, зумовлених процесуальними нормами та здійснена суб'єктами в межах процесуальної форми» [7, с. 162]. Як зазначає І. В. Удальцова, виходячи із законодавчо закріпленої можливості суду збирати докази у справі, тим самим пом'якшується обов'язок заінтересованих осіб надавати докази для підтвердження своїх вимог щодо встановлення певних фактів, що є предметом розгляду [8, с. 45]. Однак, сторони не звільняються від обов'язку доказування повністю. Закріплення такої законодавчої вимоги призводить до висновку, що невитребування доказів по справі судом призведе до неповного з'ясування обставин справи, що в майбутньому є підставою для скасування рішення як необґрунтованого. Наприклад, у *справах про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи або визнання фізичної особи недієздатною* суд за наявності достатніх даних про психічний розлад здоров'я фізичної особи призначає для встановлення її психічного стану судово-психіатричну експертизу (ч. 1 ст. 298 ЦПКУ). У *справах про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою* суд встановлює осіб, які можуть дати свідчення про фізичну особу, місцеперебування якої невідоме, а також запитує відповідні організації за останнім місцем проживання відсутнього (житлово-експлуатаційні організації, органи реєстрації місця проживання осіб або органи місцевого самоврядування) і за останнім місцем роботи про наявність відомостей щодо фізичної особи, місцеперебування якої невідоме (ч. 1 ст. 307 ЦПКУ) та залучає їх до участі у справі як свідків. У *справі про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність* суддя повинен з'ясувати коло осіб, які можуть надати інформацію про приналежність речі (наприклад, викликати фактичного володільця речі, з'ясувати, чи належить нерухомої річ особі, яка померла або оголошена померлою, і чи є спадкоємці), а також зробити відповідні запити щодо відомостей про нерухому річ у відповідні організації (житлово-експлуатаційні організації, органи місцевого самоврядування, органи, які здійснюють державну реєстрацію об'єктів нерухомості та ін.) [9, с. 598].

Отже, б
зміну пра
мають юр
ваних пра
бути нале
новним су
Окрім
справи - за
явність

Отже, в цих та інших категоріях справ можемо спостерігати активні повноваження суду, зокрема під час проведення підготовчих дій. Законодавчо закріплена активність суду у встановленні фактів та обставин у справах окремого провадження особливого значення набуває для справ, метою розгляду та вирішення яких є захист прав, свобод та інтересів осіб, які потребують особливої уваги з боку держави, для суспільства в цілому. Зокрема, для *справ про надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку, про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу, про усиновлення тощо*. В силу різних факторів: фізичного стану, віку, необізнаності тощо, учасники у справах окремого провадження часто не можуть захистити свої права, свободи чи інтереси самотійно. Окрім того, судова практика свідчить, що нерідко такі особи залишаються без належної підтримки з боку державних органів, які законом уповноважені здійснювати відповідні функції (наприклад, органи опіки та піклування тощо), тому суд у таких справах бере на себе відповідальність не лише за ухвалення законного та обґрунтованого рішення, але й певною мірою за майбутнє таких осіб. З огляду на це, ми підтримуємо в юридичній літературі позицію стосовно внесення змін у ч. 2 ст. 294 ЦПКУ, закріпивши не право, а обов'язок суду витребувати необхідні докази під час розгляду та вирішення справ окремого провадження.

Як було зазначено вище, поряд із збиранням, суд є безпосереднім суб'єктом і дослідження доказів. Це твердження підкреслюється правовою нормою, що її містить ч. 1 ст. 229 ЦПК України. І останнім етапом доказування за участі суду є оцінка доказів (ст. 89 ЦПКУ).

Отже, без участі суду стадії процесу доказування у справах про зміну правового статусу фізичних осіб, встановлення фактів, що мають юридичне значення, відновлення чи визнання неоспорюваних прав, примусове здійснення певних правових дій, не можуть бути належним чином реалізовані. Тому суд був, є і залишається основним суб'єктом процесу доказування.

Окрім суду, суб'єктами доказування, безумовно, є учасники справи – заявники та заінтересовані особи. Заявник у справах окремого провадження як суб'єкт доказування має обґрунтувати наявність обставин, якими він підтверджує свої вимоги, викладені у

заяві. Заінтересовані особи, будучи суб'єктами доказування, мають обґрунтувати або спростувати наявність обставин, якими заявник підтверджує вимоги, викладені у заяві.

Аналізуючи вказаних учасників справи, заслуговує на увагу питання, яке інколи виникає на практиці – незалучення заінтересованих осіб до розгляду справи, що в подальшому може вплинути на результат судового рішення. В такий спосіб, безумовно, процес доказування позбавляється елементу змагальності, і перетворюється на домінування в цьому процесі виключно заявника, на основі доказів якого ухвалюється рішення. Крім того, тут можна говорити також про нехтування засадою диспозитивності та рівності сторін у цивільному процесі, які є основними і визначальними під час прийняття судових рішень у справах окремого провадження, і як наслідок, про скасування судового рішення судом вищої інстанції, ухваленого з порушенням норм процесуального права.

Наступною групою учасників справ окремого провадження і, відповідно, суб'єктами доказування є органи та особи, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб (ст. 56-57 ЦПКУ). Наприклад, участь органу опіки та піклування у формі подання висновків на виконання своїх повноважень є обов'язковою (незалежно від того, хто був ініціатором відкриття провадження у відповідній справі) під час розгляду судом *справ про усиновлення* для надання висновку про доцільність усиновлення та відповідність його інтересам дитини (ч. 2 ст. 312 ЦПКУ).

Таким чином, суб'єктами доказування у справах окремого провадження є: суд та учасники справ (заявник, заінтересовані особи, органи та особи, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб). Якщо підсумувати становище суб'єктів доказування в справах окремого провадження, можна дійти висновку, що до участі в них мають залучатися лише особи, які мають певний інтерес у результаті розгляду справи. Тому важливим є питання з'ясування судом мети звернення до суду заявником, що забезпечить з'ясування кола заінтересованих осіб, зібрання всіх необхідних доказів по справі судом та учасниками судового процесу. Це, в свою чергу, призведе до повного, всебічного та об'єктивного з'ясування обставин справи та ухвалення законного та обґрунтованого рішення, що і є метою цивільного судочинства.

Виходячи з вищезазначеного, доказування у справах окремого провадження можна визначити як процесуально-пізнавальну діяльність суду та учасників справи, що спрямована на підтвердження наявності або відсутності юридичних фактів, що мають значення для охорони прав, свобод та інтересів особи або створення умов здійснення нею особистих немайнових чи майнових прав, або підтвердження наявності чи відсутності неоспорюваних прав.

Література:

1. Чурпіта Г. В. Правове регулювання інституту доказів і доказування у цивілістичних судочинствах: компаративістичний аспект. *Криміналістичний вісник*. 2014. № 1 (21). С. 38–44.
2. Решетникова И. В. Курс доказательственного права в российском гражданском судопроизводстве. М.: Изд-во Норма. 2000. 288 с.
3. Цивільний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 вересня 2021 р. К.: Паливода А. В., 2021. 312 с.
4. Теорія доказового права: науково-практичний посібник (монографія); за заг. ред. д.ю.н., проф., акад. Академії наук Вищої школи України М. М. Ясинка. Київ: Алерта. 2021. 426 с.
5. Чурпіта Г. В. Захист сімейних прав та інтересів у порядку неповного цивільного судочинства : [моногр.]. К. : Алерта, 2016. 488 с.
6. Мамницький В. Ю. Принцип змагальності і моделі цивільного судочинства в контексті судово-правової реформи. *Форум Права*. 2017. №4. С. 130–140.
7. Ясинок М. М. Процесуальна форма цивільного судочинства, її природа та складові елементи. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 4-5. С. 157–164.
8. Окреме провадження : моногр. / В. В. Комаров, Г. О. Світлична, І. В. Удальцова ; за ред. В. В. Комарова. Х. : Право, 2011. 313 с.
9. Цивільне процесуальне право України : підручник / В. М. Косак, Р. Я. Лемик, Ю. В. Навроцька, С. В. Сенік; за заг. ред. В. М. Коссака. Харків : Право, 2020. 752 с.

Scientific edition

**Collection of theses of scientific
and methodical reports of scientific
and pedagogical internship**

Layout: Ivanna Polianska

Signed for printing 04.04.2022 p. Size 60x84/16 Offset Paper.
Font Cambria. Conventional printed sheets 4,6.